

Helena Kowandová:
Srovnání povídkové tvorby F. Langra, M. V. Kratochvíla a M. Součkové –
žánrové variace

posudek bakalářské práce
Ústav české literatury a komparistiky FF UK

Helena Kowandová se ve své bakalářské práci zaměřila na žánr povídky, na proměny jeho poetiky a sebereflexivní příznaky. Jako svůj cíl stanovila popis, interpretaci a srovnání tří souborů krátkých próz, knih Františka Langera Snílci a vrahové, M. V. Kratochvíla Povídky lásky a smrti a Milady Součkové Škola povídek – jako tří vybraných „variant aktualizace tradičních žánrových typů“, reflektujících poetiku žánru, a to s ohledem na jeho proměny a na dobový kontext.

Autorka nejprve vymezuje znaky sebereflexivní prózy, pojmy literárnost a metatextualita (opírá se především o práce Daniely Hodrové a Petra A. Bílka). Metodologické reflexe se ovšem jeví jako poněkud povrchní, až ve stylu výpisků z příruček (Lexikon teorie literatury a kultury). Tři následující, stěžejní kapitoly jsou věnovány interpretačnímu výkladu jednotlivých knih ze zvoleného hlediska. Jsou logicky a jednotně strukturovány (úvodní charakteristika, příklady dobové recepce, analýza vybraných povídek, shrnutí). Autorka se věnuje zejména způsobu vyprávění, motivům a konstrukčním postupům. Přes jistou popisnost se jí daří charakterizovat podstatné momenty z hlediska tématu práce, resp. rysy překračování a rozrušování, inovativní a aktualizující postupy a momenty, a to i ve vzájemných srovnáních (byť někdy spíše v náznaku).

Několik námětů a otázek pro účely obhajoby: Výběr interpretovaných titulů mohl být jasněji vysvětlen, zvláště když velká časová (od prvního desetiletí 20. století do let čtyřicátých), tedy i stylová rozloha se může z literárněhistorického hlediska jevit jako problematická. V této souvislosti se lze ptát, jakou funkci má přehled dobových ohlasů, resp. jak došlo k volbě uvedených recenzí (o úplnost ani reprezentativnost vzhledem k zaměření a rozsahu práce jít nemohlo), jejichž různorodost – těžko obecně mluvit o shodě kritiky – zůstala nereflektována. Podstatněji a výhodněji bylo možné využít pojem stylizace, který není blíže vymezen, nicméně se v práci – vzhledem k tématu logicky – objevuje, a to spíše v užším významu (jazykově stylová zvláštnost), ale i s širším smyslu (autostylizační projekce), jehož uplatnění by mohlo pomoci prohloubení výkladu, odpovídalo by mj. v úvodu vymezené „literárnosti“.

Autorka osvědčuje funkční přehled v pramenech a literatuře předmětu, poměrně často cituje nebo si pomáhá parafrázemi. Formulačně nepůsobí její text příliš jistě (např.: „nejvýznačnějším Langrovým rysem je jeho silně rozvitá smyslnost“, s. 6; „vypravěč coby autor přímo hovoří o tvorbě povídky“, s. 44); důslednější redakční čtení by jistě upravilo členění do odstavců, odstranilo překlepy...

Přes uvedené výhrady a otazníky lze celkově konstatovat, že se autorce podařilo poměrně přesvědčivě osvětlit podstatu jednotlivých sledovaných autorských postupů a zvláště provést jejich adekvátní srovnání. Bakalářská práce Heleny Kowandové tedy naplnila stanovený cíl, odpovídá nárokům kladeným na tento typ závěrečné práce, autorka prokázala schopnost pozorného, k historicko-poetické interpretaci směřujícího čtení prozaických textů. *Doporučuji* její práci k obhajobě. Navrhuji hodnocení *velmi dobře* (nebo *dobře* – podle průběhu obhajoby).